

NOI

ORGANUL STUDENȚIMII ROMÂNE

ANUL I.

15 OCTOMBRIE 1913.

NR. 5.

† Aurel Vlaicu

Da! E nespus de tristă știrea aceasta, este însă adevărată...

După o pleiadă de măestrii ai condeiului, trecuți la odihnă veșnică nu chiar demult, se prăbușește iute ca fulgerul și geniul aviaticei române: Aurel Vlaicu.

El își intrezărise par'că acest desnodământ fatal, precum ne-o spune aceasta în frumoasele sale »impresii din văzduh«, zicând: »Dela furtul lui Prometeu, omul n-a îndrăznit încă o aventură atât de primejdioasă. Și, pe cât se pare, și omul, Prometeu modern, va ispăși prin eterne picurări de sânge această nouă taină furată Dumnezeirei«. Era conștiu de rizicul fără seamăn al cuceririi văzduhului, avea însă de altă parte sădit în sufletul său curajul fără margini al eroilor legendari, înfrățiți cu biruința.

Noi însă, cu toate că eram obișnuiți a-l vedea mereu înfruntând caprițiile atmosferei ciudate, a-l privi deasupra plaiurilor românești, rotindu-se în virajuri uimitoare și storcând lacrimi de entuziasm și admirație din ochii turturora; cu toate că ne esplicam și uraganul de însuflețire stârnit de »șoimul Ardealului« pe câmpul dela Aspern, simțeam par'că o temere ascunsă în tainițele sufletului, că azi-mâne se va

pierde în neantul veșniciei și cel mai talentat aviator român.

Și iată, că s'a întâmplat și aceasta... Vlaicu, cea mai strălucită dovadă a genialității românești; — el, clasicul martir al iubirii de neam, — el, pilda vie a modestiei fără păreche, — el, cel ce sfidase de atâtea ori simțul de comoditate moleșitoare și acum era în drumul sfidării creștelor carpatine, — el, simpaticul nostru prinț al văzduhului nu va mai gusta farmecul nemărginirii.

Conștiința românească de pretutindenii a fost sguduită la auzul acestui tragic sfârșit. În special însă *Noi* — Tinerimea română — pierdem într'ânsul un tovarăș ideal de muncă sinceră, care abia de 2—3 ani se desprinsese din șirele noastre. S'a dus acest tânăr de o valoare extraordinară, s'a dus acest dușman neîmpăcat al fanfaronadei, căruia îi erau atât de antipatice: sporovăiala de vorbe, reclamele de bâlcu și veșnicele tirade înstăpânite la noi.

Deși ni-s'a răpit însă ce am avut mai scump, nu vom despera; nu ne vom bocî, fiindcă aceasta ar displăcea marelui dispărut, ci mai vârtos ne vom reculege puterile, ne vom pune pe muncă neîncetată. Il vom pune între meteorii vieții noastre publice, cari jertfindu-și viața pentru un ideal, ne-au dat cea

mai clasică pildă de însuflețire pentru tot ce e românesc.

Istoria ne spune, că acest neam își va elupta prestigiul corăspunzător în concertul popoarelor europene numai prin jertfe și neîncetate sguduirii sufletești. Moartea lui Vlaicu încă va fi poate o astfel de jertfă sfântă pe urma succesorilor recente ale Frașilor de peste Carpați.

Lovitura aceasta, dată Românismului, n'are — zic — să ne revoalte contra ursitei atât de curioase în răpirea adevăraților luceferi obștești, n'are să ne descurajeze în lupta grea, ce o du-

cem și n'are să ne dismembreze sau slăbească șirele de falnici ostași ai progresului. Nu! Ci chiar sângele eroului dela Bințiți e chemat a vindeca organismul nostru, trezind la viață toate forțele națiunii și cimentând fără întârziere legătura sfântă dintre clasele noastre sociale, ca astfel bine închegându-ne rândurile în acțiunea culturală de mâne, să ne facem vrednici de amintirea regretatului nostru prietin și totodată să devenim tot atâția stegari ai viselor noastre juste, a căror viu simbol a fost scumpul nostru: Aurel Vlaicu.

N. C.

Cărți uitate.

De I. Agârbiceanu.

Idealul fiecărui tânăr adevărat e îmbogățirea cunoștințelor și temeinicia acestora. Un bun elev nu se mulțumește cu pregătirea lecțiilor pe zilele când crede că va trebui să fie ascultat, nu se pune pe muncă numai în preajma examenelor, el știe că nu învață pentru școală și profesori, ci pentru viață, pentru sine însuși, mai întâi. Tânărul din care va eși omul cel adevărat, nu se mulțumește cu învățarea pe dinafară, el va cerca să pătrundă înțelesul și nu va avea hodină, zile și nopți de-arândul, până nu-i va reuși să deslege problema ce-i stă înainte. Tânărul din care va eși adevăratul om, se teme și de sărăcia cunoștințelor și se cutremură cu înfiorare de superficialitatea lor. El presimte că împlinirea unei slujbe pe care va avea-o în viață, că viața chiar nu e o jucărie, ci e o muncă nesfârșită, e cea mai serioasă luptă.

Astfel serile când bulevardele orașelor sunt pline de falzele străluciri ale luxului și porturilor, astfel nopțile când cafenelele și birturile gem de toți aceia, în cari dospește aluatul decăderii omenesci, nu vei întâlni pe tânărul adevărat, ori cât l-ai căuta. În odaia lui modestă, aplecat asupra cărții, citește și meditează, și iar citește și meditează, până când ochii lui se umplu de lumină: până când simțeste limpezindu-se adevărul.

Intr'adevăr e o privilegiu dintre cele mai sfinte pe care ne-o îmbie viața: să vezi, și ici și colo, aceste albine, harnice și tinere, cum adună

stropul de miere trecând de pe o pagină la alta, dela o carte la una vecină. Cărți și iar cărți! Ele sunt florile studentului adevărat. În tăcere și muncă necurmată ei caută mărgăritarele vieții, ei descopăr armele propășirii omenesci. În lume sunt mulți oameni, dar, duc cu un pas înainte civilizația numai cei obicinuiți să iee viața în serios, numai cei ce se înjugă din tinerețe cu munca aspră și tăcută.

La cursuri și acasă, în biblioteci și în muzee descoperi, dintre sute, pe adevăratul tânăr din care va eși un bun profesor, un bun doctor, un savant sau o celebritate. În toată purtarea lui, ori unde s'ar afla, descoperi nu știu ce, serios și grav, o fărîmă par'că din marele mister ce ne încunjură, în care trăim. Il învâluie par'că un aer deosebit, și nu știu ce mă face să zic, de câte ori văd un astfel de tânăr: iată un om, pe sufletul căruia munca și-a pus sfânta ei pecetă. Dacă sunt mici și travchioși, dacă sunt înalți și deșirați, nu vei putea râde nici odată de ei: simți că n'ai de a face cu niște păpuși, ci cu oameni.

Foamea, setea, distrația lor sunt nouele cunoștințe. Cărți și iar cărți, poate chiar prea multe cărți!

Fiind acesta singurul drum — al muncii — pe care, mergând, să poți însemna ceva în viață, pentru tine și pentru altul, ar urma logic, ca toți cei cari il bat să fie, dacă nu fericiți, cel puțin mulțumiți. Și totuși, cât de rar întâlnim oameni

mulțumiți în viață, chiar dintre cei înfrățiți cu munca! Intre tinerii muncitori aflăm mai rar tipul omului neîndestulit: viața lui pulsează cu putere, el merge mereu înainte, n'are vreme să se gândească. Dar câți dintre aceștia, după zece ori douăzeci de ani, nu-și pun aceste întrebări grele ca plumbul și reci ca sloiul de gheață: »In urma urmelor, pentrucă am învățat aiata? Pentrucă mi-am prăpădit anii cei mai frumoși ai tinerețelor îngârbovit asupra cărților? Nu-i mai fericit cutare, care a rămas acasă, ori care a învățat numai pentru o diplomă? Insași munca ce o fac acum e de folos cuiva? Nu rămâne lumea tot așa de rea ca mai înainte și oamenii tot atât de proști ori nenorociți?«

Am putea spune că ajung la întrebările aceste toți oamenii muncitori, cari s'au mărginit să învețe și au învățat să citească numai în cărțile tipărite, în laboratoare, în experimente, în teoreme. Cunoștințele câștigate cu mintea, oricât ar fi de bogate, sunt totuși numai un material mort. Omul care nu are nimic, decât aceste cunoștințe »nu este, după Carlyle, decât o păreche de ochelari, la spatele cărora nu sunt ochi«.

Ca aceste cunoștințe să ne fie folositoare nouă și altora, *trebuie să vedem prin ele*. Să nu le considerăm ca țintă ultimă, ci să căutăm, ca prin mijlocirea lor să ne aflăm un loc în înfinitul existenței, să descoperim legătura noastră cu lumea, cu realitatea. Cunoștințele numai atunci sunt folositoare, când ne dau lămuriri asupra noastră și asupra vieții, ne arată lupta care trebuie s'o purtăm în viață și ne dau și razim în aceasta luptă. Dacă ne dau un fel hotărât de a pricepe lumea și viața. Pe scurt dacă ne dau *o credință*.

Însă arta de a-ți face știința folositoare în chipul acesta, nu se poate câștiga din cetitul cărților tipărite. Mărgenindu-ne aici, vom mai putea adăuga încă o păreche de ochelari la cei cari i-am avut, dar ochi cu cari să putem vedea, nu vom avea nici acum. Pentru asta ne trebuie o vedere interioară, pe care nu o vom avea, decât obicinându-ne să citim în două cărți, cari nu se află în biblioteca nici unei universități din lume: *cartea sufletului nostru și cartea naturii*.

Iată, într'adevăr, două volume foarte puțin răsfoite de cei mai mulți, de aiții abia atinse, ori uitate cu totul! Cetim zeci și sute de volume, ne facem înseși nări, le folosim la lucrările și experiențele noastre, — în vreme ce stau închise cele două volume sfinte ale existenței. Jertfim zile și nopți de-arândul, luni și ani, vieți întregi chiar

pentru a descifra înțelepciunea cărților izvorite din mintea omenească, în vreme ce abia jertfim câteva clipe pe zi, ori nici atât, pentru a cunoaște cele două cărți, a sufletului și a naturii, tipărite de însași mâna lui Dumnezeu. Și totuși, numai din aceste două putem câștiga lumina interioară, care să de e străluciri înțelese cunoștințelor câștigate din volumele bibliotecilor. Numai adâncindu-ne în tainele acestor două minunate cărți, putem vivifica materialul mort al cunoștințelor, al științei.

Intelectul nostru, ca un vast magazin, cuprinde cât de mult material. Acest material îl putem aranja cât de perfect în mintea noastră, el va rămânea însă mut și nemișcat, apăsându-ne cu povara lui, până nu vine raza vederii interioare, care să-l lumineze și să-l învie, până nu se apropie puterea simțirii noastre interioare, care să esplice acest material, și prin interpretarea ce-i dă să ne lege, prin mijlocirea lui, cu nenumerate legături, de viață, de realitate. Atunci știința noastră nu mai e material mort, nu mai ne este o povară, ci prin mijlocirea ei simțim cum ni-se luminează drumurile vieții.

Am cunoscut un tânăr, care studiasă medicina. Cinci ani n'a făcut altceva, decât să se aprofundeze în toate tainele acestei științe. Era iubit de profesori și stimat de colegi. Era cel mai distins elev al universității, și, până și-a luat doctoratul nu l au văzut o singură dată nemulțumit. Imi vorbea c'o mare însuflețire despre tainele trupului omenesc, pe care l cunoștea ca și profesorii săi. Imi spunea adeseori: »Voiu fi totdeauna mulțumit, drumul pe care merg eu, e cel adevărat«.

Dar poezia tinereții, sfântul ei idealism, trecuse, și, cu toate că rămăsese să fie un doctor foarte bun, l-am văzut mai apoi, adeseori foarte întristat. Nu-l mai mulțumea știința lui și împlinirea datoriei, și adeseori imi zicea: »Mă simt așa de singur și de părăsit în viață. Nu știu cum, imi pare că n'am nici un rost pe lume, mă înfior, gândindu-mă la necunoscutul în care plutesc. Vai, e așa de puțin ce știm, încât nici nu merită să pomenim știința noastră«.

Omul acesta n'a cercat nici odată să vadă prin știința lui mai departe. De câte ori îi ziceam, până era student, »ei bine, iubite, eu cred că circulația sângelui e așa de strânsă'n legi cum imi spui tu, cred toate minunile ce mi-le spui din embriologie, dar nu înțeleg cum te oprești tu aici. Nu vezi că la spatele acestor legi trebuie să fie o

putere care le-a poruncit, care le regulează? Din opera zidită nu întrevezi pe Ziditorul?»

El râdea. Pe vremea aceea teoria materialistă a vieții era la ordinea zilei, îndată ce pome-neai numele lui Dumnezeu, erai considerat ca un om rămas de lume. El s'a mulțumit cu rezultatele științei, n'a trecut acest prag de aramă care-i pă-re-a cu neputință de trecut. Mai târziu și-a recu-noscut și el greșala, spre binele lui, și azi nu se mai simte părăsit în lume: prin știința lui se simte legat de Dumnezeu, de realitate. Acum pricepe, că tot ce știe, nu-i decât foarte puțin din ceea ce există din veci în lume, pricepe că min-tea omenească nu face altceva, decât descopere legi, pe cari altul le-a făurit din veci. Astăzi el a ajuns să aibă ochi să vadă prin ochelarii știin-ței, azi și-a câștigat vedere interioară, aducându-și aminte să citească în cele două volume, pe cari le-a lăsat până acum neatinsse: cartea sufletului și cartea naturii.

»Ceea ce este mai omoritor în blăstămul sub care ne chinuim este, că lumina vederii noas-tre interioare a dispărut«, zice Carlyle. Intellectul singur nu poate vedea departe, ori cât de bogat ar fi: trezirea simțirii sufletești e începutul ade-văratei cunoștințe, fără de care nu putem trăi, numai acest ochiu interior poate să lumineze cu-noștințele noastre, numai el ne face adevărați oameni. Și fiindcă, în adâncul nostru, toți însetăm să fim oameni adevărați, nu ne putem simți mul-țumiti până când bogat e numai intelectul nostru: trebuie să fie trezit spre vieață și îmbogățit su-fletul nostru întreg.

Nenorocirea educației din veacul trecut și poate chiar de acum, izvorește, în mare parte din faptul, că inima noastră a fost uitată. Lozinca a fost: totul pentru minte, ea e împăratul vieții. Marginile intelectului sunt marginile cunoștinții omenești. Și totuși inima omenească n'a putut fi îngropată. Azi se aud tot mai multe glasuri, cari cer să invie drepturile inimei omenești, tot mai mulți se conving că intelectul cu știința concretă nu pot ferici pe om, nu pot răspunde la cele mai capitale lipse ale vieții omenești, tot mai mulți cari pricep că aceste lipse pot fi mulțumite nu-mai de răspunsurile ce le dă simțirea noastră, simțul inimii noastre și nu știința. Ca să pomenim numai pe cei mai mari, Carlyle, Tolstoi, Maeter-linek, ne îndeamnă să citim tot mai mult în car-tea sufletului nostru și în cartea naturii, dacă vrem ca știința noastră să fie folositoare, iar nu stearpă și apăsătoare. Să citim în cele două cărți

singure, din cari ne putem câștiga vederea in-terioară.

Astfel, harnici și luminați tineri, nu vă uitați în studiile voastre, de cele două volume sfinte de existenței. Lăsați, cât de des cărțile tipărite, și adânciți-vă în voi înși-vă, și în minunea care se numește natură.

Cartea sufletului vostru vă va părea mută la început. E o carte ciudată, într'adevăr: o față e tipărită, dar tiparul pare șters și ochii nede-prinși îl citesc cu greu, fața următoare e cu totul albă și așteaptă să o umpleți voi cu scrisul vos-tru. Paginile cele tipărite vă arată ce sunteți: ce simțire, ce dorințe, ce temeri, ce ideale, ce voință e în firea omenească. Toate aceste nu voi le-ați făcut să răsară în inima voastră, ci o altă mână le-a sămănat. Nu vă temeți, că literele par șterse: cu cât vă veți apropia mai mult de aceste pagini, cu cât vă veți obicinui mai mult să citiți în voi înși-vă, cu atâta literele vor fi mai clare. Veți vedea că ce-i scris pe lespezile din altarul inimii voastre, nu puteți afla în cărțile scrise de oameni.

Apoi, după ce vă veți fi obicinuit să citiți fe-țele scrise ale cărții, apucați-vă să scrieți fețele ei cele albe: ele vor conține ceea ce veți fi voi, felul vostru de a vedea lumea, întreg caracterul vostru.

Îndată ce veți putea citi cu ușurință paginile ei cele scrise, veți vedea într'altă lumină cunoș-tințele izvorite din înțelepciunea omenească, și pe cari voi le adunați ca niște albine harnice. Le veți vedea pe toate, nu ca ținte finale ale vieții, ci numai ca mijloace de cari vă veți putea folosi ca să scrieți fețele cele albe din cartea sufletului vostru. Veți îmbina rodul muncii voastre intelec-tuale cu cerințele simțirii voastre interioare, și veți scrie cu slove grele și adânci, paginile cari așteaptă albe în cartea sufletului vostru. Știința o veți schimba atunci în hrană; expresia e tri-vială, dar adevărată: o veți mânca. Și numai atunci vă veți da seamă, dacă tot ce știți e mân-care adevărată pentru sufletul vostru. Atunci veți ști separa adevărul de minciună, veți vedea care și intru cât e o știință adevărată. Servindu-vă de hrană, veți deosebi-o după gust...

Tipăritul paginilor albe va merge greu, ca ori ce muncă adevărată din vieață, cum greu se înfăptuește ori ce lucru în lume. Dar când vă veți simți desorientați, când curajul vostru va scădea, când nu veți ști cum să aranjați materia-lul, deschideți cartea naturii și citiți acolo. Obici-nuiți-vă să observați firea neînsuflețită și cea în-

sufletită, măreția astrilor, precum și măreția oamenilor cari se luptă pentru dreptate și adevăr, descoperiți cele două mari puteri ale existenței: ordinea fizică și ordinea morală atotstăpânitoare în lume, și vă veți ști orienta, vă veți recăpăta curajul pierdut. Nu se poate ca din atingerea voastră cu nemărgenitul, cu atotputernicul, cu vecinul, să nu vă însănătoșiți, să nu căpătați pri-viri de vultur și voință de eroi.

Munca grea vă va face-o, apoi mai ușoară faptul, că înaintea voastră au trăit alții, cari și-au scris fețele albe din cartea sufletului lor. Le-au scris și le-au arătat chiar lumii, ori prin faptele lor, ori chiar prin slova din cărți tipărite.

Nu vă feriți de astfel de cărți, nu ziceți, ca atâția oameni seci: »e vorba aci de povești, de

viața interioară, poate de biserică ori de religie«. Nu vă rușinați, ca atâți nebuni, de a pomeni numele lui Dumnezeu, ori de a citi cărți, cari vorbesc despre El. Toate volumele din toate bibliotecile lumii vorbesc doar despre El, întru cât cerce-tează natura sau pe om, ori istoria și firea lor. Iar natura și omul ce sunt, dacă nu zidirea mânilor sale?

Iată ce scrie T. Carlyle, unul din oamenii cari au »văzut prin ochelarii științei:«

»Cum fierbi și te muncești în marele vas de fermentare și laborator al Atmosferei, al lumii, o Natură! Dar ce e natura! Ha! De ce nu te-ăș numi Dumnezeu? Nu ești tu »vestmântul viu al lui Dumnezeu?« O, Ceriuri, nu vorbește oare el prin tine?» *

* Trad. C. Antoniadă.

Tinerimea franceză.

De **Oscar A. H. Schmitz** (Paris).

(Urmare).

Spiritul tinerimei franceze, cunoscut azi pretu-tindenii, despre care s'a putut celi până acum și prin foile germane câte ceva, ni-l înfățișază o nouă și bine informată carte: Agathon »Les jeunes gens d'aujourd'hui«. Agathon a făcut o anchetă printre elita tinerimei culte de azi: în școale și în facultăți, în armată și în mijlocul partidelor, marcând în literatură și în filozofie oameni tineri, conzide-rați de alții deosebit de deștoinici, ca să-și es-prime gândirile ce-i frământă și la toți întâlnește protestul în contra vechiului intelectualism, ac-centuarea unei vieți de fapte, care în politică se prezintă ca patriotism adevărat, lipsit de fantastul agresivității șoviniste.

Această nouă tinerime nu mai crede în in-toleranța unor oameni uniți prin origine și în-cuscire. Și de când ea se ocupă cu problemele filozofice, Henry Bergson le-a redat credința în libertatea voinței, acela dintre ei care nu e con-dus de principii sănătoase (de progres), din punct de vedere moral e considerat de »non-valeur«. Această tinerime face călătorii, când li stă în pu-tere, iar după cum știm, după un sistem cu totul original francez. Nu numai, că sunt însuflețiți pen-tru țările coloniale proprii, dar aproape tot al treilea student de azi a fost deja în Germania; dar aceste nu mai sunt doar călătorii de estetică, în cari se caută monumentele Germaniei medie-vale, iubite atât de mult până acum de cătră

Francezi; tot pe atât de puțin sunt călătorii de cercetări seci, cari ar avea de scop să spioneze

Costum din România.

secretul avântului german. Acești oameni tineri caută mai cu osebire să simtă viața rasei streine și — ca cel mai desăvârșit rod al călătoriei — prin aceasta să devină tot mai conștii și mai mândrii de felul lor original de a trăi. Simțul național în acești tineri francezi nu a ajuns un ce teritorial, ci a devenit mai mult o realitate morală. Te pun în uimire multele reforme, ce s'au făcut în timpul mai nou. Scriitoarea engleză, Vernon Lee, una dintre acele femei, nu atât de rare azi, care cu informațiuni multilaterale uimitoare, toate chestiile neclare, nesănătoase și șubrede a'le timpului nostru le judecă din punct de vedere universal, zice'ndurerată: »Vechii mei prieteni, cari odată erau pacifiști, antimilitariști, anti-naționalști, Wagneriani ș. a. m. d., i-am aflat cu desăvârșire schimbați. Cuvintele pace și progres abia de le mai fluturau pe buze«. Ea clarifică prietenilor săi ce-i grotesc și bestial în războiu, la ceace profesorul Paul Desjardins li răspunde, că asigurarea unui traiu tichnit în schimbul unui preț cât se poate mai ieftin și nepăsarea singuraticilor în fața intereselor obștești sunt bestialitatea desăvârșită. »Că ei au redat și generației mai vrâstnice simțul realității franceze«, zice Agathon, »se poate considera ca o minune săvârșită de această tinerime«.

Este însă această tinerime nouă, atât de realistă în acelaș timp și însuflețită de un ideal? Această întrebare e deslegată cu o concesiune demnă de atenție din partea unui student întreat de părerea sa de către Agathon: »Un ideal«, zice el, »pentru noi nu-i un tablou vag, nu-i o posibilitate, ce năzare în depărtare, ci o realitate, pe care o iubim, pe care o purtăm în noi și pe care în fiecare clipă o simțim în toată ființa ei ca vecinic nouă«. Din cauza aceasta ei nici nu se pot înstrăina de el, căci acesta nu-i ceva trecător (spălăcit), ci-i o parte din ei înșiși. Ei n'au trebuință să-i aducă vr'o jertfă, căci ei nici nu pot trăi altfel, decât numai conform idealului lor cu totul real. De aceea chiar și religia ce o mărturisesc acești oameni tineri, e lipsită de anarhismul, de iubirea umanitară a de aproapei în înțelesul bătrânului Tolstoi, care visează de o înfrățire universală care ar înlocui religia ultimei generații. Generația nouă și în religie caută iarăș ceva real: o disciplină a instinctelor lor și, fiindcă ei trăesc în o țară catolică, în mod natural și religia lor e cea real existentă, adevăta cea catolică, dar tocmai precum patriotismul lor e departe a fi șovinist, nici catolicismul lor nu-i ultramon-

tan, ci din contră se aud plânsori, că dismembrarea dintre stat și biserică a nimicit galicanismul, care totdeauna a dat până acum bisericii franceze față de Roma acea mândră unitate.

Mi aduc aminte încă de atâtea seri din iarna anului 1905/6, pe cari le-am petrecut în Ecole Normale, unde elita tinerimei studioase franceze urma prelegerile și era întreținută. Adeseori mă minunam, că aproape toți acești bărbați tineri, chiar și în discuțiile lor de filozofie universală la ce înălțime de spirit se ridică, iar îndată ce venea vorba de afacerile statului și ale societății zimbînd și dând din umeri se declarau de socialiști revoluționari, nu dintr'o convingere înflăcărată, ci la fel ca mulți dintre intelectuali noștri. (E vorba de germani. N. Red.), în lipsa interesului politic sau din neîmpăcarea cu relațiunile existente, cari sunt demne, să piară, tot atât, ce le va urma. Toate aceste în ultimii ani s'au schimbat. Astăzi trei părți din locuitorii dela Ecole Normale sunt de religia catolică, iar restul fără îndoială nu sunt antireligioși și își onorează camarazii. În »cele mai intelectuale« gimnazii din Paris, Condorcet, Henry IV., Louis le Grand, cei mai mulți dintre elevi cercetează iarăș biserica și chiar și necredincioșii știu cinsti valoarea credinței. Documente pentru aceasta ne aduce Agathon. Se știe, că în școalele franceze de un îndemn religios nu se mai pomeneste. Dintre poeții francezi ai generației anterioare sunt cunoscuți Paul Claudel, Charles Peguy și Francis Jammes, trei catolici credincioși, cari sunt prețuiți chiar și în cercurile literare germane, pe lângă cel mai mare interes din partea tinerimei. Cu filozoful Bergson științei i-se deneagă ori ce chemare, de a deslega probleme de ale vieții propriu zise: ea poate clarifica doar raporturile vieții, dar nu absolutul; atât aceasta cât și religiuinea trebuie lăsată în sarcina vieții intime. Fără îndoială între acești catolici tineri există două păreri. Pentru unii creștinismul este o viață internă reală, pentru ceilalți el este în parte sau cu totul o formalitate, dar chiar și așa, ei contribuie mai mult la întărirea caracterului tinerimei, decât fanaticii anarhiști al unui creștinism tolstoian. Ei zic: »Catolicismul e forma religioasă a societății, în care eu m'am născut. Iar fiindcă pentru un popor religiuinea trebuie să aibă o formă hotărâtă și fiindcă e necesară, eu ca fiu de francez mărturisesc pe cea catolică«. În pracsă la tot cazul se aseamănă cu toții și disprețuesc această fățarnicie semireligioasă, ceea ce și la noi e așa de bine cunoscută și care constă în aceea, că fiecare își

cunoaște propria idee fixă de Dumnezeu. »Fii preamărit Doamne«, zice Paul Claudel, »că tu m'ai scăpat de idoli și că azi doar ție unuia mă închin, nu lui Isis, nici lui Osiris, nici justiției, nici progresului, nici adevărului, zeescului în general, și nici umanității, ori legilor naturei, ori artelor, ori frumseții.

Această generație disconzideră tot atât de hotărât misticismul cuvios și lipsit de un Dumnezeu,

pe care îl propovăduiește Maeterlinck, cât și creștinismul poetic al lui Renan. Scurt, noua tinerime nu vrea mai mult religiozitatea, ci însăși religiu-nea. Fără îndoială în această convertire subită poate să fie ceva din pragmatismul religios al americanului William James: Religiu-nea este un principiu rodnic al vieții, deci ea este bună, deci e adevărată, căci cum nu ar putea să fie adevărat ce e bun și bun ce e adevărat?

Mărturia

de **Jianu.**

Vara trecuse cu graba fugară a clipelor senine de mulțămire și fericire. Vremea coborise în pragul toamnei.

Casa lui Gheorghe încă își schimbase fața în vremea din urină. Firul dragostei se subțiasse și văpaia zilelor de miere se potolise.

De când destăinuise Gheorghe povara păcatului crud, o răceală neînțeleasă prinse a și cerne tot mai întezită taina peste căsnicia lor. Anuța nu mai vedea într'insul ființa de care își legase viața cu tot prisosul dragostei ei primăvaratice, vedea o fiară, care a ucis un suflet de om. În sufletul ei se frământa în luptă aprigă bărbatul ei cu ucigașul ovreului. Și nu se puteau dovedi.

De câte ori se alipia de el, Anuța simțea numai greutatea de plumb a brațului ce izbise pe ovreu în ceafă și trupul lui par'că răsufla pururea un miros greu de sânge închegat. Anuța căuta prilej să-i fie cât de rar aproape.

Gheorghe nu-și da seama de această schimbare. Povoii dragostei dintâi și-l răzbunase, și de o vreme încoaci prinse iar a luneca din calea oabla, pe alături. Scobâlți azi, scobâlți mâne și în vreme de o lună de zile se trezi cleit în prinsoarea ovreului, care luase în stăpânire crâșma rămasă pe urma celui ucis. Ispita beuturii îl robia din zi în zi cu o patimă tot mai cutropitoare.

Iar viforul ce-și îngrămădea zi cu zi norii amenințatori, se deslănțul curând. Azi o vorbă grea, mâne două, azi un răspuns înțepat, mâne altul, și în scurtă vreme pricina prinse vatră statornică în casa lor.

Svonul molcom ocolise satul, că în curtea lui Gheorghe și-a vîrit dracu coada. Mai ales soborul muierilor ținea socoteala totdeauna proaspătă. Și nevestele mai îndrăznețe ieșiau bucurosi cu vitele la pășune în preajma pădurii din dosul

curții lui Gheorghe să mai prindă vre-o veste nouă pe sama soborului.

Sosise ziua de »Vinerea mare«. Un aer domol de toamna ușoară alintă pădurile pornite pe rugineală. Soarele de dimineață urca domol suișul ceriului îmbrăcat în haina albastră de sârbătoare. Un svon de clopot vestitor de pace își tremura duiosul dangăt în clopotnița bisericii de lemn, chemând creștinii la rugăciune.

Pe suișul potecului din rariștea de fagi urca împletecindu-se Gheorghe. În răstimpuri se opriz clătînându-se și tăia dungi aspre prin aer cu de-

Frumoasa satului.

gétul drept arătător, par'că și-ar trage seamă cu cineva.

Plecase de ieri, pe când toca de vecernie, ș'acum ținea drumul spre casă mort de beat.

Anuța mulsese vacile și venia cu șuștarul plin când Gheorghe se trudea să deschidă vranița curții, dârlâind un cântec fără vlagă.

— »Ce-i prăpăditule, acum îmi vii acasă? se răsti Anuța mânioasă către el.

— »Tacă-ți căteaua muere, bolborosi Gheorghe, poticnindu-se de un ciot, ce i stătuse în cale.

— »Cătea ești tu, bețivule. Nu vezi că ești rușinea satului, bate-te-ar sfânta zi de astăzi«.

Gheorghe se apropiase și încruntându-și ochii sticloși, izbi cu pumnul încheștat în fundul șuștarului. Vasul scăpă femeii din mâni, și tot laptele îi bufni în față, prelingându-se repede pe haine la vale.

Atât i-a trebuit. Anuța prinse văpae. Dar Gheorghe n'așteptă multă spoială, se urni năvalnic din loc, își implântă mâna în pletele femeii și o izbi vrășmaș pe lepedele din bățatură.

— »Să nu mai pui mâna pe mine, hoț și tâlhar ce ești tu«, striga Anuța sărind repede în picioare.

— »Cine tu bală spurcată?« Și Gheorghe izbi a doua oară cu pumnul asupra ei. Anuța se feri și pumnul spintecă o dungă goală prin aer.

— »Tu, netrebnicule, un tâlhar ești tu, zise Anuța vânăta de mânie.

— »Stai că-ți arăt cine-s eu, zise Gheorghe și cu ochii însângerați de furie se năpusti asupra ei.

Anuța striga fugind dinaintea lui de-acurmezișul ogrăzii: Vrei ucigașule să te scapi și de mine, ca de jidovul din curmătură. Săriți oameni, că mă omoară ucigașul«.

Anuța ajunse cu răsuflatul grăbit la pârleaz, groaza îi dădu par'că aripi și dintr'o săritură fu dincolo, pornind în fugă nebună pe livadă la vale.

Gheorghe se bălăbâni de câteva ori lângă pârleaz, trudindu-se să-l treacă, dar piciorul îi scobâlță mereu neputincios din dunga blanei de fag.

Injurând amarnic, se întoarse clătînându-se până în bățatură, căzu plumb pe păcel și bombânindu-și înfundat sudalmele, adormi.

Din dosul țarcului cu clăile de fân, se desprinseră două mogâldețe albe. Măriuța lui Gligor și Marina lui Ilion ieșiră de dimineață cu vitele la pășune în pragul pădurii. Simțind vâlvătaia din

curtea lui Gheorghe, se pitulaseră în preajma clăilor și prin rariștea îngrăditurii de nueue auziseră și văzuseră toată potca. Și acum prinseră pripite să adune vitele grămadă și le porniră cu grabă la vale.

*

În casa primarului era jelanie mare. Pe ușile deschise în laturi forfotea o lume de om, bărbați cu mutrele posomorite și mueri cu ochii plânși. Primariul murise o moarte năpraznică, ucis de supărare.

De când cu pricina din Vinerea mare fapta lui Gheorghe eșise la lumină. Măriuța lui Gligor și Marina lui Ilion duseseră vestea în sat la jocul de după prânz. Svonul porni întâi molcom, ș'apoi tot mai răspicat să colinde satul, că Gheorghe ar fi ucigașul ovreului, pânăce ajunse și în urechile celor ce cârmuiau rânduiala satului.

Și într'o Sâmbătă seara pe când toaca bisericii vestea ruga vecerniei doi paznici împănați ai satului, se înființară în casa lui Gheorghe. Acesta iar era amețit. Luat de scurt el n'avusese vreme să-și tragă seama cu sine și încurcându-și rostul vorbelor, se dovedise el însuși.

Cu mâinile ferecate scurt, jandarmii îl purtară de-alungul satului spre curtea primăriei.

Badea Stănilă când îl văzu, îngheță. Notariul îi spuse în câteva cuvinte toată isprava fiului. Bătrânul nu zise nimic. O săgeată de durere îl fulgeră în dreptul inimii, răsuflarea îi încremenî în capul pieptului, de pe frunte i-se coborî repede un păienjeniș întunecat asupra ochilor, își pierdu firea și căzu mototol la pământ. Când l'au ridicat era gata, se sfârși.

Ș'acum zăcea întins pe scândura de brad, gătit ca de sărbătoare și luminițele de ceară îi pâlăiau sfioase la cap. Vecinii și neamurile se adunaseră să-l privegheze peste noapte și glasurile aprinse șopteau cu groază asupra năpraznicei întâmplări.

Pe Anuța o sguduise amarnic primejdia venită așa fără de veste. Și acum zăcea cuprinsă de înghețul frigurilor acasă la tată său.

Gheorghe străjuia întunerecul celor patru păreți friguroși ai închisorii...

Și de-asupra tuturor luna plină gătită ca o mireasă în haina ei de lumină albă, urca seninul tăriilor, poleind cu potopul razelor ei cuprinsul firii. O rază mai îndrăzneată ș'o furișă pe feres-truica cu gratii de fier mucegăită în cușca lui Gheorghe ca să-i spună că lumina și-a plinit cu cinste mărturia.

Cele zece porunci ale studentului german.

I. Nu primi libertatea studiului și a vieții în dar; ci ți-o cucerește singur.

II. Cinstea și mărturisirea adevărului să-ți fie mai presus de toate, însă nu ca un Fetiș și un Moloch; mai ascultă și mai rabdă adevărul și dela alții.

III. Lucrează și tu la etica cea nouă, adevă încetează de a fi robul unor obiceiuri învechite.

IV. Nu trebuie să-ți închipuești, că poți să-ți petreci viața în desfătări și desfrâu; ci mai întâi învață a trăi.

V. În relații cu femeii nu trebuie să uiți, că ai o mamă, și te poartă cu dănele cum ai pofti ca alții să se poarte cu sora ta.

VI. În veacul hygienii și a statisticelor lapădă-te de alcool.

VII. Nu trebuie să uiți, că *student* vine dela *studiu*, și că numai prin silință îți câștigi dreptul de a fi uneori și leneș.

VIII. Nu trebuie să fii student pentru pâne, adevă să te gândești numai decât la examen; ci pe lângă studiul tău de căpetenie, mai vezi și de cultură generală, ca să te poți, la vreme, număra printre conducătorii neamului tău.

IX. Să nu fii dintru început ultramontan sau social-democrat, conservativ sau progressist, ortodox sau liberal; ci învață mai întâi a cunoaște aceste diferite opinii, și a fi îngăduitor, căci toate sunt numai unilaterale.

X. În comisia studentescă nu trebuie să te cerți pentru chestii de etichetă sau prezidență, și să uiți în folosul egoismului sau particularismului corporativ de *universitas magistrorum et scholarium*; ci întâi și întâi pune-te în slujba acestui mare tot.

(Date de profesorul Dr. Theobald Ziegler, Strassburg, la ședința semestrală a unei societăți studentești).

CRONICĂ

„Conferințele Casinei“.

Cu deosebită bucurie înregistrăm știrea, că comitetul »Societății de lectură« al Casinei române din Cluj, a hotărât ca în semestrul de iarnă al anului să aranjeze o serie de conferințe cu sprijinul celor mai de seamă bărbați ai vieții noastre publice. Va fi conferință în fiecare Sâmbătă seara. Dăm mai jos programul acestor conferințe, rugând pe aceasta cale inteligența din loc și jur să dea toată atențiunea acestor nizuințe laudabile:

În 25 Octombrie: Inaugurarea conferințelor cu următorul program: Cuvânt de deschidere, rostit de D-l Dr. Iuliu Pordea, președintele Casinei române din Cluj.

Conferință de D-l Dr. Elie Dăianu, protopop.

În 1 Noembrie: Ședință comemorativă întru pomenirea »Binefăcătorilor Tinerimei«.

În 8 Noembrie: Conferință de Dr. Iuliu Pordea avocat.

În 15 Noembrie: »Pictorul Grigorescu«. Conferință cu schiopticonul de D-l Octavian C. Tăslăuanu, secretarul »Asociațiunii«.

În 22 Noembrie: »Studentimea și mișcarea teatrală« conf. de D-l Dr. Horia Petra-Petrescu, secret. »Societ. de Fond de teatru«.

În 29 Noembrie: Conferință de D-l Ioan Agârbiceanu, preot.

În 6 Decembrie: »Un mort al anului din urmă«. Conferință de D-l Dr. Onisifor Ghibu, referent școlar.

În 13 Decembrie: Conferință de D-l Dr. Gavril Tripon, avocat.

La serate va cânta corul și orchestra Tinerimei.

✱

Seara de cunoștință.

În ziua de 7 Octombrie n. a. c., a avut loc seara de cunoștință a tinerimei române universitare din Cluj.

Țin să fac dela început o constatare, respective, două constatări, prima, că serata din anul acesta s'a ridicat la un nivel social-moral mai înalt, decât seratele de odinioară; a doua constatare — destul de dureroasă — că clasa număroasă a intelectualilor din loc, înțeleg pe români, a ținut de bine, ca și de astădată să absenteze.

Nu mă opresc mult la acest fenomen — curios — ași putea zice. E doar cunoscut și apreciat de toată lumea românească — ba în cercuri locale, perfect și de streini — iar faptul, că nici după atâtea încercări de împăcare, încă nu se pot restabili raporturi normale în viața socială a românilor

clujeni, dovedește, că substratul psihic al acestor stări, e cu mult mai adânc, decât se crede; iar rezolvarea acestei probleme, aici, ca și aiurea, rămâne în sarcina generației viitoare.

Faptul, că serata de astădată a reușit mai bine ca de obicei, e de a-se atribui în primul rând prezenței atât de prețioase a câtorva distinși oaspeți precum: d-l Moșil, profesor și publicist în București; d-l Dr. Teodor Mihali, deputat; d-l Dr. Valer Moldovan, avocat în Turda și câțiva intelectuali clujeni, în frunte cu vrednicul protopop al Clujului Dr. Dăianu; d-l avocat Dr. Frâncu, Dr. Bașiota și alții puțini, cari își țin de datorință să ia parte la manifestările culturale, ale tinerimei. S'a vorbit și s'a discutat mult și frumos, la aceasta serată, așa încât după ce politetea și formalitățile primelor momente, au trecut, o atmosferă de intimitate și familiaritate se stabilă între »bătrâni și tineri«.

Nu pot trece cu vederea nici activitatea dezvoltată anul trecut de tinerimea universitară, în cadrele, »Asociațiunii« și »Casinei române« din loc. Iar dacă fostul prezident al tinerimei d-l Nicodim Cristea, în vorbirea sa de deschidere, a »înregistrat cu bucurie« o activitate culturală, săvârșită de tinerimea universitară, a avut un titlu de-a o face. Căci fără de-a exagera câtuși de puțin: atât dânsul cât și întreg comitetul au fost cât se poate de conștientoși și d-lor avem să-le mulțămim, că astăzi putem vorbi, despre un spirit de muncă și de reciprocă încredere, cari strănge șirurile actuale ale tinerimei universitare.

Primul orator, după prezidentul tinerimei din anul trecut, e d-l Teodor Mihali, prezidentul de onoare al seratei. În cuvinte scurte și binechibzuite îndeamnă tinerimea la muncă serioasă și la iubire de sine: la o apropiere mai întinsă bazată pe o adevărată cunoaștere reciprocă, pentru desăvârșirea căreia, »seara de cunoștință«, unde fiecare își spune simplu numele, facultatea etc., e mult prea puțin. Cam în senzul acesta vorbește și studentul Valer Pop, actualul prezident al »Agenturei«.

Urmează însuflețitul avocat: Valer Moldovan, care discută cea mai actuală primejdie a intereselor noastre: *scăderile societății românești*. »Cum e intelectualul nostru?« se întreabă Valer Moldovan. Și sbiciuind fără cruțare »păcatele noastre naționale«, *ambiția nedisciplinată și pizma*, arată ruinătoarele urmări ale acestora reducând la adevărata lor cauză toate nesuccesele și înfrângerile. Face mai departe »diagnoza« lipsurilor

noastre materiale și propune ca remediu uzul: ca fiecare vorbitor, drept răsplată pentru paciința auditoriului, să contribuie cu o cvotă oarecare pentru unul din scopurile noastre culturale; expunându-și dorința ca acest uz să devie un *obicei național* pretutindenea. Incheie, însoțindu-și propunerea cu un dar frumos pentru Casina română. Ultimele cuvinte îi sunt acoperite de zgomotoase aplauze și de aprobările întregii asistențe.

După Dr. Moldovan se ridică și ia cuvânt, între aplauzele tinerimei, simpaticul medic la clinica din loc: Dr. Iuliu Hățegan. Într'un limbajiu neted și frumos presărat ici-colea cu vorbe de spirit, completează »diagnoza« d-lui Dr. Moldovanu și oferă 10 coroane pentru »Casina română« din loc. Îndeamnă apoi studențimea și mai ales pe medicinști, să caute să-și însușească termini de specialitate românești și relevând înălțimea de nivel, la care se ridică universitățile din România, cari stau pe-o treaptă cu universitățile apusului, arată cât de frumos și de ideal ar fi, dacă fiecare student român din Ungaria ar cerceta cel puțin un semestru școlile superioare românești. Ca un lucru nou și nespuse de frumos, amintește apoi cât ar fi de bine, dacă am avea și noi spitalul nostru românesc în țara aceasta, condus de chirurghi și medici români, întrebunțând terminologie românească. Urmează stud. G. Sglimbea, care vorbește în numele noiveniților la universitate.

În decursul seratei și în toial vorbirilor și însuflețirii se ivește în sală figura venerabilă a părintelui Todoruț, care cere cuvânt. Rar și apăsător cu graiul domol, dar plin de convingere, părintele Todoruț își reamintează o altă figură de preot român, tot atât de respectată și simpatică: părintele Ciortea dela Cojocna. Dela cele dintâi cuvinte părintele Todoruț își asigură iubirea ascultătorilor. Vorbește despre tinerime, despre calitățile și avantajile ei, vorbește despre datorințele și poziția unui adevărat preot și în cele din urmă: culmea vorbirii sale — vorbește, despre sârmanul popor împilat, asuprit și nedreptățit din toate părțile: »poporul carele dă tot, dar căruia nu i-se dă nimic«, după cum se exprimă atât de clasic părintele Todoruț. Cuvintele acestea, spuse cu toată indignarea și revolta unui suflet drept, împrumutau venerabilei sale figuri aparența magică a unui sol bătrân din vremurile trecute ale tribunilor. O furtună de sentimente ne răscolea sufletul. Simțeam cu toții greutatea și adevărul crud al acestor vorbe. Cu fețele îmbujorate, cu răsufierea oprită le sorbeam înțelesul. Prin pă-

rintele Todoruț, glăsuia poporul nedreptățit. Simțeam vitregia și falsitatea vremurilor în cari trăim, simțeam ticăloșia și josnicia oamenilor, cari le susțin cu *cnutul*; dar simțeam și greutatea răspunderii noastre: Unde ne este *idealul*? unde ne este *voința*? și *bărbăția* și *mândria*? Le-am îngropat pe toate?...

Simțeam că nu!! Ne uitam unul la altul și ne ceteam în priviri o voință, o hotărîre, un ideal. Da! Păr. Todoruț ne-a făcut un mare serviciu: ne-a mai deșteptat conștiința amorțită. Ne-a adus aminte, că toți ne tragem dintr'un neam, pe umerii căruia apasă și astăzi rușinoasele urme ale unui medievalism barbar și datorința noastră e să stergem aceste urme de pe umerii părinților noștrii, cari grație *nenorocitei răbdări* românești, le poartă fără să murmure.

Nu voi uita nici odată pe părintele Todoruț și cred, că e datorința noastră a tinerilor, de-ai păstră respect și dragoste acestui preot adevărat, care ne-a adresat cuvintele cele mai frumoase, ce se pot spune în limba dulce și nemăiestrită a poporului nostru, al cărui interpret s'a făcut.

După părintele Todoruț vorbește studentul la drepturi Stan Stefla, care face o călduroasă propagandă pentru îmbrățișarea sportului, indicând avantajele acestei ocupațiuni serioase și aducând de exemplu studențimea altor neamuri culte din apus.

De încheiere vorbește cu deosebită-i măiestrie și farmec în glas, părintele-protopop al Clujului: Dr. Elie Dăianu. Durere, însă, că obiectul acestei frumoase vorbiri a trebuit să'l constituie cel mai dureros eveniment al timpului recent: cruda pierdere națională îndurată prin moartea genialului nostru Vlaicu, în a cărui pie memorie a fost închinată seara de cunoștință din 7 Octombrie, renunțându-se la toate plăcerile mai sgomotoase, ale unei astfel de ocaziuni. Relevând înaltele calități ale marelui inventator »carele înainte de toate a fost și un mare român«; aducând de exemplu idealismul avântat al regretatului, D-l Dăianu ne roagă să-l avem pururi înaintea ochilor sufletești, ca pe cea mai înaltă expresie de perfecțiune la care poate ajunge un tînăr român.

În treacăt d-l Dăianu atinge și chestia înființării »Internatului Petran« în Cluj, dându-ne sfatul, că această chestie să fie ținută mereu la suprafață înaintea publicului românesc.

Cu vorbirea d-lui protopop Dăianu, se încheie serata de cunoștință și între acordurile jalnice ale »veșnicei pomeniri«, cântată de tîne-

rime pentru amintirea aceluia, care a fost cel mai viguros reprezentant al idealismului caracteristic tineretei, asistența părăsește sala.

Înainte de-a încheia aceste rânduri, îmi țin de datorință, ca în numele întregii tinerimi universitare, să aduc și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțămite tuturor frunțașilor români, cari au binevoit să i-a parte la întrunirea noastră din 7 Octombrie.

Am câteva cuvinte și pentru colegii mei, dela toate facultățile: să-și pună la inimă, tot ce-au auzit și văzut la seara de cunoștință. Să nu-și uite că avem o *casină*, o *revistă* și o *societate* românească în orașul acesta, cari trebuiesc sprijinite cu toate mijloacele posibile, ca unele, cari sunt singurele adăposturi ale noastre, în mijlocul oscilațiunilor atâtor curente stricacioase și primejdioase, pe cari le produce cu prisosință mediul hibrid și infect, în care trăim. (i. p.)

✱

Constituire.

Societatea academică »Petru Maior s'a constituit în adunarea sa generală din 22 Sept. st. v. (5 Octombrie st. n.) pentru anul de universitate 1913—1914 precum urmează:

Comitetul Societății:

Prezident: I. Victor Vlad, stud. la arhitectură.

Viceprezident: Ioan Alămorea, stud. la medicină.

Secretar: Romulus S. Molin, stud. la drept.

Controlor: Constantin Murariu, stud. la med.

Cassar: Victor Iula, stud. la medicină.

Bibliotecar: Liviu Ionașiu, stud. la medicină.

Vicebibliotecar: George Mihailov, stud. la tehnică.

Notari: Vasile Ilieșiu, stud. la medicină

C. Ardelean, stud. la filosofie.

Econom: Vasile Ilea, stud. la medicină.

Comisia literară:

Nicolae Baboie, stud. la filosofie, Andrei Cră-

ciun, stud. la tehnică, Victor Iula, student la

medicină, Vasile Cherestes, stud. la filosofie,

Teodor Neș, stud. la filosofie, Adrian Suci-

stud. la arhitectură, și I. Victor Vlad, student la

arhitectură.

Comisia de supraveghere:

Matei Sofonea, student la medicină.

Adrian Suci, student la arhitectură.

Nicolae Tipuriță, stud. la acad. com.

✱

Constituire.

»Agentura tinerimii române« din Cluj s'a constituit în 10 a l. c. precum urmează:

Președinte: Valer Pop, stud. la drepturi;

v.-președinte: Ioan Goia, stud. la medicină; se-

cretar de externe: Ioan Morariu, stud. la filosofie; secretar de interne: George Sglimbea, stud. la medicină; cassar: George Păcurariu stud. la medicină; controlor: Iuliu Volentir, stud. la medicină; bibliotecari: Dominic Stanca stud. la medicină; și Teodor Mocan, stud. la filosofie; notari: Vasile Stanciu și Eugen Nicoară, studenți la medicină. În comisia de supraveghiere: Nicodim Cristea, stud. la drepturi; Lazar Iosif stud. la medicină; Nicolae Cărpinișan, stud. la drepturi.

Tot aci aducem la cunoștința tuturor, că localul actual al »Casinei române« din Cluj, este în strada Unio nr. 13 în etaj.

✱

Serbările dela Năsăud.

O zi însemnată în istoria gimnaziului din Năsăud, a scos pe năsăudeni din monotonia vieții lor obișnuite, ziua de 4 Oct., când s'au împlinit cizeci de ani dela deschiderea gimnaziului. Această aniversară, s'a desfășurat în cadre modeste, dar în mijlocul unui entuziasm foarte mare.

Serbările s'au început Vineri seara la 6 oare, când s'au dat două serenăzi, una corpului profesoral, la gimnaziu și una susținătorilor și conducătorilor fondurilor grănițarești, înaintea biroului de administrație al lor. După serenăzi s'a aranjat o cină comună la restaurantul »Rahova«, unde s'au ținut mai multe toaste, în care, s'a accentuat parte însemnătatea gimnaziului în trecutul și prezentul culturii românești, parte s'a închinat pentru sănătatea poetului *G. Coșbuc*, care asemenea este de față, ca fost elev al gimnaziului. Profesorul Păcurariu în toastul său constată că gimnaziul din Năsăud a dat un contingent însemnat de intelectuali români, dintre cari mulți distingându-se pe terenul științelor, fac mare cinste gimnaziului; dar cea mai mare cinste o face *G. Coșbuc*. »Dacă gimnaziul nostru — zice, d-l Păcurariu — ar fi dat numai singur pe *Coșbuc*, și-ar fi făcut datorința față de cultura românească«.

A doua zi dimineața, tinerimea, în frunte cu steagul gimnazial și împreună cu corpul profesoral, merge la biserică, unde se face parastas pentru sufletele fondatorilor și a profesorilor morți. Biserica era tixită de foștii elevi ai gimnaziului, între cari mai mulți din România liberă. Corul tinerimii a cântat foarte frumos, așa încât aveai impresia că ești la un concert și nu în biserică. Slujba a fost servită de 14 preoți în frunte cu canonicul *Oct. Domide*. La sfârșitul liturghiei,

canonicul *Domide* ține o vorbire foarte frumoasă și însuflețitoare în care pune în vedere tinerimei gimnaziale datorințele sale față de școala în care a crescut, ca față de o mamă binefăcătoare; față de limba lor strămoșească, pe care să o iubească cu multă dragoste și alipire întotdeauna, ori între ce împrejurări ar ajunge în viață, luând pildă dela foștii grănițeri, cari, când au înființat gimnaziul, nici n'au voit să-i audă pe aceia, cari le propuneau să admită ca limbă a gimnaziului limba germană, ci au protestat cu energie și au pus bază unui gimnaziu cu limba de propunere română, care să stea în serviciul culturii și națiunii românești. Apoi le spune să nu-și uite nici de profesorii lor, ci să se gândească la ei întotdeauna cu respect și recunoștință. — De pe fețele tinerimei se cetea multă dragoste pentru vorbele adresate ei și multă însuflețire.

După serviciul divin s'a ținut o *ședință festivă* în aula gimnaziului, în fața unei asistente foarte număroase. La această ședință s'a cântat și declamat din partea elevilor, iar profesorul *Dr. N. Drăgan* a citit o disertație, în care arată pe scurt momentele principale din viața semicentenară a gimnaziului, răsărit și susținut până astăzi din roadele virtuților militare ale bravelor »cătane negre«, din regimentul al doilea românesc de graniță. Ne spune cum gimnaziul s'a înființat la îndemnul unor oameni simpli, dar mari la inimă, cari erau departe de materialismul zilelor noastre. Apoi ne spune cum gimnaziul la început a fost de caracter confesional. Statul i-a luat acest caracter și l-a numit »fundațional«. Apoi ne dă unele date referitoare la numărul elevilor, la naționalitatea, religia, locul nașterii, la starea socială și materială a lor, iar de încheiere dorește, ca gimnaziul să rămână încă mulți ani în serviciul limbii și culturii românești. *Domnul Drăganu* a scos și o carte de 400 pagini despre istoria gimnaziului. *Se găsește la librăria »Onisor« în Năsăud, pentru 5 coroane.*

După isprăvirea părții oficioase, domnul prof. *G. Precup*, din Blaj, aduce omagiu gimnaziului tinăr, din partea fratelui mai bătrân, dela Blaj, iar domnul *Bichigean* cetește telegramele sosite dela corporațiuni și particulari.

Publicul se împrăștie pentru a se aduna din nou la serata muzicală-declamatorică de seara, după care tinerii și domnișoarele încep jocul cu »Someșana« și continuă până în zorii zilei.

Un student,

✱

... în stăruie de deșteptare...

Împreună cu deosebită bucurie, că năzuin-
lor noastre de a curmă indiferentismul tineretu-
i față de nevoile neamului, li-s'a dat atențiunea
venită prin sancționarea supremului nostru
cultural prin faptul, că însuși neobositul pre-
sident al Asociațiunii a accentuat în magistralul
său cuvânt de deschidere dela sărbările din
Orăștie, necesitatea urgentă de a începe și noi
incă de pe băncile școalei munca sfântă de deș-
teptare conștientă a masselor. Reproducem mai
jos acest sfat atât de cuminte și potrivit zilelor
noastre.

»Îndeosebi așteptăm dela *tinerimea noastră
universitară*, ca, încă de pe băncile școalei, să se
pregătească pentru chemarea ei viitoare de lu-
minătoare a poporului, și după îndeplinirea con-
știentioasă a îndatoririlor ei față cu institutele
înalte, pe cari le cercetează, să nu pregete a
împărtăși și altora din comoara cunoștințelor
agonisite, deprinzându-se astfel a trăi în mijlocul
poporului, din care a răsărit, și pentru acest
popor. Și cu bucurie constatez, că în unele părți
tinerimea noastră mai răsărită a și început a
face astfel.

Urmând în chipul acesta mai departe, tinerii
noștri universitari își vor câștiga un titlu la re-
cunoștința neamului nostru întreg și astfel ne

vom deprinde cu toții a considera pe acești tineri,
nu ca pe »copii nimănui«, cum au fost numiți
cu oare care amărăciune, ci ca pe copii noștri
ai tuturor».

✱

Conferințe populare.

Pornind din îndemn curat, urmând pilda
universitarilor Clujeni, între cei dintâi cari au
răspuns la glasul datorinței sunt călugărașii dela
Blaj, cari prin conferințe populare au căutat să
împrăștie lumină în colțurile întunecate ale
românismului, stabilind și întărind încrederea
poporului față de intelectualii săi. Căci — durere —
trebuie să mărturisim țărănimea noastră în urma
decepțiilor din trecut și a loviturilor ce le îndură
și de prezent din partea unor oameni mici la
suflet, să uită cu neîncredere la »domnișorii«
cari se apropie de dânsa cu cele mai curate
intenții. O trupă de patru clerici — Ion Belu, George
Mărie, Petru Feneșan și Brut Vlassa — a cutrierat
preste vară legendara »Vale a Hășdații« ținând
prelegeri prin comunele unde mai ales se simțea
lipsa acestora: Petrid, Selicea, Ciurila, Silvas,
Muerău, Măgura și Agriș. Peste tot locul au fost
întâmpinați, acești bravi tineri de poporul doritor
de lumină și progres, în frunte cu harnicii lor
preoți. Cuvintele lor sincere și isvorite din dra-
goste curată au fost ascultate cu râvnă așa că

Flori pentru Vlaicu.

— Câteva Domnișoare, cari au vândut la Orăștie flori, prețul cărora
s'a pus temelie colectei pentru monumentul lui Vlaicu. —

peste tot străduințele lor au fost încununete de succes.

Că administrația a trebuit să-și vâre și aici coada, e lucru de sine înțeles.

Impănații au fost »la culmea chemării lor«. Adunările au fost interzise și oprite în mai multe locuri, programul stirbit și modificat, oamenii insultați și batjocuriți; iar ca culme unul din conferențieri, au fost pedepsit cu 116 coroane, pentru că a îndrăznit să calce poruncile unui amărât de pretoraș.

Apucăturile aceste ticăloase însă nu trebuie să-i descurajeze pe acești tineri apostoli ai culturii noastre naționale, ci cu puteri și dor de muncă îndoit, să continue frumoasa muncă de regenerare a neamului nostru, având convingerea sigură, că răsplata nu va întârzia multă vreme.

Correspondent.

*

Abrud, în 1 Octombrie, 1913.

La »Rugămintea« din Nr. 4 al revistei »Noi« îmi iau voie de a relate pe scurt despre activitatea extrașcolară-modestă a tinerimei din despărțământul Abrud-Câmpeni, în feriile de vară.

Conform apelului fraților din Cluj, am ținut o consfătuire sub prezidenția neobositului director al despărțământului: Romul Furdui, în care s'a decis ținerea prelegerilor populare pe sate și aranjarea șezătorilor literare în Abrud. Prelegerile s'au ținut în grupe de 2—3 inși.

Subiectele prelegerilor au fost: »Rostul Asociațiunii«, »Foloasele învățaturii«, »Insemnătatea portului strămoșesc«, »Cruțarea și dușmanii ei« și »Alcătuirea trupului omenesc și îngrijirea lui în contra boalelor«.

Peste tot s'au ținut 32 conferințe populare de cătră următorii:

1. Leon Bancu, comptabil.
2. Nicodim Cristea, iurist.
3. Emil Dandea, iurist.
4. Radu Fodor, stud. la acad. comercială.
5. Ioan Goia, medicinist,
6. Ulpiu Gomboș, teolog.
7. Ioan Simulescu, învățător.
8. Marian Sas, învățător.

În toate comunele am fost primiți cu cea mai mare dragoste din partea poporului, un fapt care ne-a dat putere de muncă; cu ocaziunea acestor prelegeri s'au împărțit celor știutori de carte foi și cărți din biblioteca Asociațiunii.

Conform programului fixat am aranjat în Abrud 4 »șezători literare«, la reușita cărora au

contribuit d-șoarele: Anuța Șuluț, Alexandrina Faur, Valeria Gomboș, Antonia Faur, Angela Muntean și Gica Popoviciu, domnii: Radu Fodor, Ioan Goia, Ulpiu Gomboș, Nicodim Cristea, Ionel David și Mircea Popoviciu.

Ultima șezătoare a fost împreunată cu dans, cu aceasta ocazie a încurs pentru Casina Română din loc 100 cor.

De încheiere ni se impune să mulțumim pe aceasta cale intelectualilor din Abrud, cari au sprijinit cât se poate de bine mișcările noastre.

Correspondent.

*

»Izvorul«.

În zilele trecute ni-a ajuns în mână un număr din revista litografiată a liceanilor români din Sibiu »Izvorul«. Se știe, că direcțiunea liceului dând de urmă, că studenții români se cultivă în limba lor dulce maternă și în loc de-a infunda cărciumele și a bate străzile Sibiului, timpul liber și-l folosesc pentru redactarea unei reviste acomodată puterilor și mentalității lor, pe doi dintre ei N. Oțetea și S. Cărpinișan i-a eliminat pentru — agitație.

Răsfoiesc revista — lucrată cu gust și draguț și văd par'că odraslele tinere, dar pline de putere, de viață, cum lucră în cutare mansardă sărăcuță, cu cât drag privesc la opera, care întrupează visurile, idealurile lor curate, care este o adevărată solie de mângăiere pentru mulțimea studenților lipsiți de școala românească, aruncați de soarte la un institut străin, unde nu răsună din gura dascălilor graiul dulce românesc, unde li-se tăinuște istoria românească și se neagă valoarea literaturii noastre.

Răsfoiesc »Izvorul« cuprins de un simț de îndestulare: poezii drăguțe, nuvele, tractate etc. pline de avânt juvenil și la fiecare pagină îmi pun întrebarea: pentru aceasta au trebuit eliminați acești băieți harnici?

Cinste vouă eroi fără nume, cinste vouă, cari de acum v'ați dedicat fără preget muncii serioase!

Voi aveți dreptul să ziceți:

„O vino, vino primăvară
Cum ai venit și altădată
Și — adu-ne iar la noi în țară
Dreptatea cea neîndurată!
Și — atuncea brațe vom avea
Să zmulgem norii de pe zări...
Și lumina ne v'a pătrunde
Tot ce-i nor și tot ce-i ceață
Și vor rămânea aceia
Car'-is vrednici de viață!“

(v.-p.)

(Lie Anglicei »Izvorul«.)

Amintirea de-o sută de ani a morții lui Theodor Körner. În 26 August a. c. s'a serbat la Nemți anul al sutălea dela moartea unuia dintre cei mai înfocați poeți naționaliști, dela moartea lui Theodor Körner, — întâmplată la 26 August 1813 pe câmpia dela Rosenberg într'o luptă în contra lui Napoleon I-ul. Theodor Körner a fost scriitor dramatic și liric distins. Din toate operele sale vulcanic erupe iubirea de neam și de libertate: cele două subiecte de predilecție și rezistență ale lui. Operele lui dramatice, judecate după pretențiile și condițiunile recerute impetuos dela o operă de teatru ce vrea să dureze mai mult, „decât secolul în care s'a scris“, *) nu rezistă criticeii. Renumele și eternul nimb și-l-a câștigat prin minunatele sale „*Heldenlieder*“, ce au fost adunate și edate îndată după moartea sa vitejească sub titlul atât de simplu, dar elocvent: „*Leier und Schwert*“. Din aceste cântece eroice cu repeziunea stânței ce se prăvălește la vale din piscul pierdut în nori, zdrobind și răpind cu sine totul, ce-i stă în drum, se desprind: *ura și mâhnirea geniului german față de cel francez*, întrupat în persoana gloriosului fiu de avocat din Ajaccio, a falei tuturor timpurilor, a marelui Napoleon I-ul. Körner a simțit, cum numai singur Arndt dintre contemporanii săi, rușinea supunerii și a subjugării neamului său și-a întrunit lira și a scos din ea accente de o sonoritate și putere flagrantă extraordinară. Totul e roșu în viziunea ce o ai pe urma versurilor lui eroice și par'că cu o limpezime miraculoasă îți răsună în urechi vijelia luptei, când citești minunatele perle: „*Bundeslied vor der Schlacht*“ ori „*Schwertlied*“, aceasta din urmă scrisă cu câteva oare înainte de moarte. Pentru patria sa Körner a știut astfel nu numai a scrie frumos, ci a-și și jertfi viața fără șovăială.

Prin o asociere de idei curioasă, când am cetit despre serbarea comemorativă a morții poetului german picat pe câmp de bătaie, — involuntar mi-a venit în minte un alt poet, care este al nostru răpit tot în vârsta tinereții de moartea nemiloasă: *de tânguiosul și mult simpaticul Cârlova*. Se aseamănă acești doi poeți; citiți numai „*Marșul oștirii Române*“ și vă veți încredința, că în Cârlova al nostru, — palid și nenorocit — zăcea ascuns același suflet de flacăra, ca în poetul german, ce ar fi vărsat acorduri pline de văpaie și entuziasm fără margini într'un timp de grea încredare, ca al Nemților pe vremea lui Körner.

(i—m.)

*) Plus uno maneat perenne saeclo. Catul.

Sport. Societatea »Petru Maior« din Pesta ne trimite la redacție un frumos și inflăcărat apel cu scopul de a câștiga cât mai mulți aderenți în sinul studențimei noastre pentru ideea sportivă.

Fără îndoială, că colegii dela »Petru Maior« au un merit indiscutabil întru sulevarea acestei idei și e de admirat zelul cu care susțin deja de un an și mai bine agitație întru întruchiparea ei; ba au înregistrat și o activitate oarecare pe terenul acesta. Poate tot lor avem să le mulțămim, că în gimnaziile noastre se cultivă sportul mai intenziv ca până acum și că »Asociațiunea« s'a ocupat cu ideea de a-și amplifica numărul secțiunilor cu una sportivă.

Și dacă se va depune și de aci înainte tot atâta stăruință, putem spera, că nu peste mult la adunările generale ale »Asociațiunii« să se aranjeze »intreceri« sportive, la cari ar fi de dorit, să i-a parte nu numai studenții universitari, ci și acei mulți necunoscuți, cari au făcut până acuma cinste gimnaziilor streine. (i.—g.)

Deoarece apelul s'a cetit și toate exemplarele so-site la redacție s-au împărțit între studenții dela diferitele facultăți, pe de altă parte nefiind loc în corpul revistei, ne mulțămim a înregistra cu plăcere apariția lui și nu putem decât să felicităm din inimă pe confrății noștri pentru grija, cu care susțin frumoasa idee.

Din parte-ne ne asociăm cu însuflețire la mișcarea aceasta; coloanele revistei noastre vor fi pururea deschise pentru orice mișcare sănătoasă și doritoare de progres. Dorind ca ea să prindă rădăcini trainice în sufletul tinerimei noastre de pretutindenii trimitem fraților dela »Petru Maior« salutul nostru al tuturor.

Red. rev. »NOI«.

Spre știre! Cu prima Noembrie n. redacția revistei noastre își va schimba localul în Uni6 13.

BIBLIOGRAFIE

(Cărți și reviste primite la redacție).

I. AGÂRBICEANU. Spalma. (Biblioteca »Lumina nouă« n-rul 1). București, »Tip. Românească« str. Izvor 14. 1913. Prețul 20 bani.

IOAN DRAGU. Nada. (Biblioteca »Lumina nouă« n-rul 2!) București, »Tip. Românească« str. Izvor 14. 1913. Prețul 20 bani. Ziarul politic-cultural »Lumina Nouă« din București a alcătuit o bibliotecă, cu scopul de a edita scrieri de-ale scriitorilor noștri cunoscuți. Se dau cu un preț bagatel de 20 fil. Aceste broșuri cuprind două dragălașe povestiri.

Dr. HORIA PETRA-PETRESCU. Mișcarea noastră teatrală și sbuciumul sufletesc al intelectualilor dela noi. (Conferința ținută în Lugoj și Caransebeș în 5 și 6 Iulie n. 1913).

Anuarul gimnaziului »Ioan Maiorescu« din Giurgiu (România). Tip. »Modernă« — Th. Stănculescu 1913. Gimnaziul Ioan Maiorescu din Giurgiu în anul școl. 1912/13 a fost cercetat de 177 elevi. Gimnaziul are patru clase inferioare; treisprezece profesori în frunte cu directorul, zelosul profesor N. Droc Barcianu se îngrijesc de instrucțiunea elevilor. Găsim un interesant raport din 1876 adresat domnitorului Carol în chestia școalelor din Silistra etc.

Din vremile Prorocilor. (Cuvinte pentru zilele de azi). Retipărire din »Solia Satelor«, Cluj 1913. Tipografia »Carmen«, Petru P. Barițiu. Prețul 12 fil. Cuprinde o cuvântare rostită la serbătoarea prorocului Ilie (2 August 1913) în biserica din Cluj de protopopul Dr. E. Dăianu.

A. A. M. Șovinismul și ignoranța politice de azi a Europei. (Retipărire din »Gaz. Trans.) Brașov. Tip. A. Murășianu: Branisce & Comp.

A. A. M. Iacob Mureșianu 1812—1887. Album comemorativ Brașov 1913. Tipografia »A. Mureșianu:« Branisce & Comp. Prețul 3.50 cor. Un frumos omagiu adus amintirii părintelui nostru al tuturor, unul dintre cei mai înflăcărați, mai muncitori și mai desinteresați luminători ai neamului din zilele prime ale timpului de după iobăgie. Credem că nu e lipsit de interes felul cum a înțeles acest părinte al tuturor, să dea educație copiilor săi. Să cinștim memoria marelui luptător, în acest album comemorativ, să fie o podoabă pentru modesta noastră bibliotecă.

SCHILLER: »Wilhelm Tell«, trad. de ȘT. O. IOSIF, Brașov. Ed. Ion I. Ciurcu, 1913. Prețul 90 fil.

Am primit un exemplar din traducerea dramei istorice »Wilhelm Tell« de Schiller. Traducerea este făcută în versuri de regretatul poet Ștefan O. Iosif, pentru a cărui moarte subită și așa de prematură ne sunt încă pline sufletele de durere. E superficial să mai relev frumusețea traducerii, ca redare într'o limbă românească neaoșe și plină de muzicalitate, asemenea corectitudinea aceleia, ca păstrare a fondului istoric neguros din original; numele: *Iosif* e o garanță neîndoieică pentru amândouă. Domnul Moria Petra-Petreșcu, harnicul secretar al amintitei societăți, a cărui agilă lucrare pentru ajungerea scopului de mult dorit al intelectualilor dela noi: *de a avea în sfârșit și noi un teatru al nostru, ca alte neamuri*, nu o putem îndestul prețului, — a precedat traducerea cu un mic studiu introductiv.

Mărturisim sincer, că a reușit pe deplin să construiască cadrul, în care drama marelui poet german se nimereste atât de bine. Nu mai puțin folositoare sunt și notele explicative dela sfârșitul broșurei, cari înlesnesc foarte mult și pentru orișicine priceperea textului traducerii.

Recomandăm călduros tuturor aceasta broșură de teatru tradus a unui poet, ce-a plecat și ne-a lăsat în în floarea bărbăției și a activității sale literare; dar îndeosebi profesorilor și elevilor de gimnaz, cari vor găsi în ea o călăuză bună spre priceperea originalului. (*i.—m.*)

Biblioteca »Consinzeana« nr. 7 și 8: Lecturi geologice de Marin Demetrescu, Craiova, 1913. — Prețul 50 bani.

Cu mare bucurie și satisfacție am cetit această mică broșură; din toate cele 89 de pagini reese tendința d-lui autor, de-a da lumii românești, atât de puțin in-

formată pe acest teren, niște capitole, cât se poate mai interesante și cât mai pe scurt cuprinse, din uriașa carte a geologiei, cea cu un »scris ciudat, hieroglific, neînțeles pentru cine nu-l cunoaște«, într'o astfel de limbă românească, frumoasă și clară, pe care să o înțeleagă ușor și laicul. Din cele 29 de capitole, 4 sunt originale, celelalte sunt compuse după diferiți și binecunoscuți autori români și streini, pe cari domnul autor totdeauna nu-i spune. Astfel părerile, cari sunt dezvoltate, sunt totdeauna cele mai moderne, cărora savanții actuali le dau cel mai mare crezământ. — Fiecare capitol e un ce compact și de sine stătător, astfel, că ne putem delecta în cetirea oricărui capitol, fără a simți trebuința ca să cetim și cele precedente, spre a-l putea înțelege. Loc de frunte ocupă în aceasta broșură cu deosebire vulcanismul, care e ilustrat prin vulcanul Etna, erupția vulcanului Krakatoa etc. Broșura se finește cu o scurtă caracterizare a erelor geologice, începând numai dela era primară; poate că era azoică, presumpțivul leagăm al vieții organice, a fost cu voia lăsată afară, spre a înconjura tractarea unor hipoteze, cari tot hipoteze rămân. În fine țin să spun, că așa fi dorit mult să aflu un capitol mai amănunțit despre activitatea apei; cred însă, că d-l prof. Demetrescu a avut un alt scop, decât acesta. *Andezit.*

POȘTA REDACȚIEI

I. S. Sibiu. Pentruca în viitor munca d-tale să nu mai fie o pierdere de vreme zadarnică, îți atragem atențiunea, să cetești cât mai multe din poeziile noastre populare cuprinse azi în neschimbătoarea literă. Colectezi astfel poezii încă necunoscute și faci un serviciu vrednic literaturii. Iar înainte de a ne trimite și nouă câte una, alegele pe sprânceană. — Vă suntem recunoscători pentru dragostea cu care ați lucrat și cu care lucrați pentru răspândirea organului nostru al tuturor, care vouă în special vă este al doilea isvor!

E. S. Inv. »Cântecul e lin și jalnic«. — încât și biata hârtie se înfioară. »Dar la unele strofe se schimbă și erumpe eroice, — și asta ne înspăimântă.

Radu. »Studiul« ce ni l-ai trimis, nu-i atât de ușor, cum te-ai pripit a crede. Literatura noastră populară e îndeajuns studiată, pentruca »studiul« d-tale să nu mai aibă farmecul noutății. Cetește cu sârguință interesantele studii și vasta literatură populară, depusă în operele de valoare ale folcloriștilor noștri și nu ne îndoim, că odată ne vei putea da lucruri frumoșele.

D. G. Hârtiuțele trimise, le-ai umplut cu rânduri de cerneală, poate în cea dintâiu clipă a durerii. Numai ținând cont de acest incident, îți păstrăm articolașul pentru .. coșul nou-nouț. De altfel salutări dela înțregă redacția.

B. P. Caransebeș. În »lipsă de rezultat«, iată ce-ți putem »da«: Îți reamintim povața cuminte a mamei d-tale,

„Să fiu blând, să fiu cuminte
„Să nu fac la nimeni rău
„Și în legea mea, ferbinte
„Să mă rog lui D-zeu.

Ascultă această povață părintească și nu ne mai »face rău«, povestindu-ne cât se poate de banal impresiile ale »unei nopți de vară«, — Fără îndoială, că din d-ta »poate să iasă om«, dar realizarea aceasta nu depinde nici dela »bunăvoința nici dela sprijinul nostru«, — ci numai dela tenacitatea voinței d-tale de fer.

DIRECTOR-GIRANT: DR. EUGEN BIANU